

AKIKET ÖSSZEFÚJT A SZÉL...

Találkozások a kunfakók földjén

Kunfakó. Manapság mind többet hallani Eördögh András és dr. Hecker Walter „gyermekeiről”, a XX. század régészeti kutatásaiban (dr. Baskó József, dr. Hankó Béla munkásságában) oly’ érzékletesen és pontosan lefestett honfoglalás kori magyar lovak jelenkori megtestesüléseiről.

Megálmodóik célja, hogy tudatos tenyésztéssel és sokrétű kipróbálással, egy folyamatos kutatási program keretében létrejöjjen egy egészséges, típusos állomány olyan lovakból, amelyek küllemre és használhatóságra a leginkább hasonlítanak eleink hátsaihoz. Mít is jelent ez? Külsőre egy 130-145 cm magas lovat, amely gyermeket és felnőttet egyaránt könnyedén hordoz, szilárd és erős felépítésének, szívósságának hála akár igen hosszú távon is. Uralkodó színe a fakó (arany és ezüst), minden esetben megtalálhatóak a tipikus ősi jegyek, mint a szíjalt hát, és a zebroid csíkok a lábakon. Jellemre pedig az igazi univerzális, „mindenes” lovat keresik benne, olyat, amelynek tartása és loaglása őseink életét segítette, könnyítette.

Végül megszületett az e célokhoz legideálisabb célpárosítás; a konyik ló karakán „ősisége” az arab ló kecsességével, intelligenciájával párosulva adja az alapot a kunfakó fenotípusához. Egy új fajta szilárd kitenyésztése azonban hosszú folyamat, több tízéves kutatómunka eredményeként lehetséges – Eördögh András és dr. Hecker Walter munkájának gyümölcse lassan beérni látszik...

A közelmúltban éppen egy olyan hétvégén sodort a sors a kunfakó szülőföldjére, Eördögh András jászszentlászlói tanyájára, amikor is a szél sok, igen különféle lovasembert fújt ott össze. Ez persze nem volt véletlen; mindannyian kötődnek valamilyen szálon ezekhez a

lovakhoz. Rajtuk, különféle nézőpontjaikon, és persze magukon a kunfakókon keresztül remek alkalom kínálkozott megismerni ezeket a sokoldalú lovakat. Beszélgetéseink tanulságait e sorozat kereteiben szeretném megosztani a kedves olvasókkal.

1. RÉSZ: Kunfakók és gyerekek

Ahogy dr. Hecker Walter tenyésztésvezetőként megfogalmazta, a kunfakó ló legfontosabb ismérve, hogy nagyon jó gyerekkló. Mérete, mozgása, valamint mentális adottságai egyaránt kiválóan alkalmassá teszik a gyerekekkel való munkára. A szelekció és a gyakorlati kipróbálás egyik legfontosabb területe ez, amely voltaképpen minden más felett áll – hiszen egy ló, amely jól bánik a gyerekekkel, a legfontosabb használati értékekkel bír. A lovak kipróbálási területei emellett nincsenek előre meghatározva - jellemzően a lovas harcászat, hosszú távú lovas túrák és a mindennapi használati ló tevékenységei köré érintik, ám a törekvés az, hogy minél szélesebb körben bizonyíthassák alkalmasságukat. „Mi tudatosan egy sokoldalú, de szilárd szerveztű és kiegyensúlyozott idegrendszerű gyermekbarát lófajtát kívánunk kitenyészteni.” írja dr. Hecker Walter.

2011-ben hirdették meg az első Ráró-Baranta táborát az Ónodi tanyán, Ónodi Géza szervezésében. Idén már a harmadikat tartották itt, amelynek zárónapján a jászszentlászlói falunapon gyalogos és lovas baranta bemutató-

val „vizsgáztak” a résztvevők a nagyerdemű előtt. Újabb 35 fiatalnak adódott lehetősége arra, hogy megismerkedhessen a loaglással, mégpedig egy egészen különleges megközelítésben. Mindehhez pedig kezdettől fogva Eördögh András biztosítja a lovakat; erre sarkallta egyfelől a cél fontossága, hiszen ennek hála évről évre a kunfakók is sokban hozzájárulhattak a gyermekek lovakkal, lovas kultúrával való sikeres kapcsolatteremtéséhez – melyből jó néhány komoly „lóval fertőződés” is született már -, másfelől ennél jobb, változatosabb és intenzívebb kipróbálási területet keresve sem találhatott volna a lovak alkalmasságának vizsgálatára.

Hogy mibe csöppentek a kunfakók, és hogyan állják meg a helyüket – erről Ónodi Gézát, a tábor szervezőjét és vezetőjét faggattam.

Mi is az a baranta, és hogyan kapcsolódtál bele?

A baranta egy, a IX. és XX. századi magyar harci kiképzés formáira épülő fiatal harcművészeti irányzat, amely hagyományos kultúrális, népi és harci értékeket igyekszik közvetíteni, valamint folyamatosan bővíti, fejleszti azt. Keretein belül sokféle technikát alkalmazunk; pusztakezes harcászatot, íjat, szablyát, kardot, fokost, ostort, lándzsát, csatakeresztet és botokat is. A gyalogos mellett megtalálható a lovas szakág, ez az ún. Ráró-Baranta.

Jómagam 2008-ban láttam először baranta bemutatót az Eördögh-tanyán, Szent László

Táborzáró lovas baranta bemutató (Déri Barnabás és Turul)

Parajdi Máté és Kisze

Bárhogy „nyúzzák” is, a türelem szobra

napján ahol a lovasokat Kelemen Zsolt és csapata képviselte. Az ott látott hatására indultam én is a baranta útján. Elindult egy szoros barátság a résztvevőkkel, többükkel azóta is együtt munkálkodunk. Jelenleg kb. 80 baranta csapat van az országban, ám tagjaik java része – kis túlzással - hírből sem ismeri a lovaglást, a lovasharc mibenlétét. Éppen ezért szeretnénk ezt minél többükkel megismertetni, és ez a törekvés vezetett el az első Ráró-tábor megszervezéséhez is, amelyből a jelenlegi lovas-barantás „kemény mag” is kikerül és táplálkozik. Ebben a táborban egészen kezdők is elsajátíthatják az alapokat, a haladóknak pedig a folyamatos fejlődést biztosítja. Emellett a tanyasi életből és munkából is kiveszik a részüket, illetve mindent játékos formában tanulnak.

Hogyan került a képbe éppen a kunfakó?
Tulajdonképpen teljesen egyértelmű volt

a választás. Egyrésztől korábban Kelemen Zsolt is dolgozott konyik és kunfakó lovakkal a lovas harci bemutatóin, így a lovak ezirányú kipróbálása már régebről adott volt, mégpedig igen jó tapasztalatokkal. A Zsolt által összegyűjtött anyag képezi egyébként jelenleg is a Lovas-Baranta Szakág tananyagát - tőle tehát sokmindent „örököltünk”. Eördögh András vállalta, hogy lovaival tanuljanak és bemutatózzanak a barantások. Mivel pedig az Ónodi-tanya sejtjékként illeszkedik András birtokába, a helyszín is adta magát a táborhoz. Hogy mindez összejön és működik, a gondviselésnek köszönhető.

Milyen elvárásoknak kell megfelelnie egy számotokra alkalmas lónak, milyen feladatok várnak rá? Megtaláltatók a kunfakóban azt, amit kerestetek?

A táborban kezdők és haladók, kisebbek és nagyobbak egyaránt dolgoznak a lovakkal, és

sokféle feladatot kell közösen megoldaniuk – ez mind fizikálisan, mind mentálisan fitt és alkalmazkodóképes lovakat kíván.

Amit fontosnak tartunk:

Méret: a fel- és leszállás technikáinak megfelelő elsajátítását nagyban megkönnyíti a lovak közép magas mérete. A gyerekekhez jobban illik, emellett pedig a felnőttek is megtalálják a helyüket a hátukon. Ráadásul kényelmesek is, ami lényeges szempont a szőrén való lovaglás miatt.

Fordulékony és megfelelő temperamentum: ezek a lovak azért is állják meg remekül a helyüket a harci játékokban, mert nagyon ügyesek, fürgék, valamint megvan bennük a kellő játékoság, temperamentum, amikor arra van szükség.

Idomíthatóság: az arab ló hatása érezhető többek közt abban is, hogy a kunfakók általában véve nagyon jól taníthatóak, és kötélből vannak az idegeik. Erre szükség is van, hiszen sokféle harci eszközzel, játékokkal dolgoznak velük a lovasok. Alaki gyakorlatok, lovas birkózás, íjászat, zászlók, úsztatás, rengeteg féle inger éri őket. A tapasztalat az, hogy nagyon hamar megszokják, és teljes nyugalommal tűrik ezeket, gyakorlatilag bárhogy húzzák-vonják őket a gyerekek, mindenben megbízható és nyugodt társaik.

Itt említeném meg *Déri Barnabást* és *Parajdi Mátét*, akik tábori oktatóinkként rengeteg mindenben a segítségünkre vannak. Kelemen Zsolt tanítványaiként indultak el az úton, és mára igazi megszállottsággal élnek és dolgoznak együtt a rájuk bízott kunfakókkal. Amit ők elértek a lovaikkal - hogy gyakorlatilag bármire képesek velük együtt, legyen szó a mindennapi munka teljes összhangjáról, vagy éppen nem mindennapi feladatokról -, nem csupán az ő áldozatos munkájukat és tehetségüket dicséri, hanem a lovak remek természetét és jó taníthatóságát is megmutatja.

Szervezeti szilárdság: rideg tartásban élő állatokról van szó, és mint ilyenek, ellenálló és erős szervezettel rendelkeznek, egészségesek, valamint a mentális állapotukra is jó hatással van a természetes tartásmód. A ménésből érkező csikók, miután megismerték az embert, nyitottak, és gyorsan tanulnak, jó társakká válnak.

Összességében a kunfakóban megtaláltuk azt a lovat, amelyik nem csak, hogy küllemében, de használhatóságában is teljesen megfelel a lovas barantában rá váró feladatoknak. Ideális gyerekek és felnőttek hátsólovaként is, nyugalma, kezelhetősége és nagyfokú tűrőképessége tökéletes társá teszi a lovasaink számára. *Folytatása következik szeptemberi lapszámunkban!*

Kép és szöveg: Mráz Edina
www.konyik-kunfako.hu, baranta.org